

 بنیاد فرهنگی مصلی نژاد	پایه: دهم رشته: تجربی - ریاضی	به نام خدا آزمون درس فارسی ۱	امتحانات مستمر سال تحصیلی ۹۹-۱۴۰۰	اداره آموزش و پرورش ناحیه ۲ مشهد دبیرستان نمونه دولتی امام حسن مجتبی (ع)
	نمره آزمون به عدد:	تعداد صفحات: ۴	نام و نام خانوادگی:	نام دبیر:
ساعت شروع: ۱۵	به حروف:	تعداد سوالات: ۴۰	تاریخ: ۱۴۰۰/۳/۲۲	
زمان پاسخگویی: ۵۵ دقیقه				

بارم	متن پرسش ها	ردیف
	عبارات «قوس زیر گردن، برآمدگی پشت پای اسب، میان دو کتف، هر فرو رفتگی اندام چون گودی چشم» به ترتیب معنای واژگان کدام گزینه است؟ الف) آخره، غارب، وقب، کله (ب) کله، غارب، آخره، وقب (ج) غارب، وقب، گرده، آخره (د) آخره، کله، غارب، وقب	۱
	از متن: «معلم دور نبود، صورتک به رو نداشت، آدمی افتاده و صاف، سالش به چهل نمی رسید، رنگ را نگارین می ریخت، آدم در نقشه اش نبود.» کدام گزینه دریافت نمی شود؟ الف) تواضع و فروتنی معلم (ب) مهارت و هنرمندی معلم (ج) ضعف اودر کشیدن تصویر انسان (د) بی ریایی و صداقت معلم □	۲
	همه بیت ها با هم قرابت معنایی دارند به جز: الف) هم مرگ بر جهان شما نیز بگذرد هم رونق زمان شما نیز بگذرد ب) آب اجل که هست گلو گیر خاص و عام بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد. ج) در مملکت چو غرش شیران گذشت و رفت این عوعو سگان شما نیز بگذرد د) بادی که در زمانه بسی شمع ها بکشت هم بر چراغدان شما نیز بگذرد	۳
	همه گزینه ها به «شیوه بلاغی» بیان شده به جز گزینه..... الف) من ایرانیم آرمانم شهادت (ب) تجلی هستی است جان کندن من (ج) گل صبر می پرورد دامن من (د) به گرز گران دست برد اشکبوس	۴
	بیت مقابل دارای چند جمله است؟ «جانان من، برخیز و آهنگ سفر کن / گر تیغ بارد، گو بیارد، جان سپر کن» الف) چهار جمله (ب) پنج جمله (ج) شش جمله (د) هفت جمله	۵
	«را» در کدام گزینه نقش نمای اضافه (فک اضافه) است؟ الف) از شعله سپاسگزاری کن، اما چراغدان را هم از یاد مبر (ب) مگر تو را به نفس خویش، حاجت نمی باشد؟ (ج) مطوِّقه کبوتران را فرمود تا فرود آید (د) جهان آفرین را به دل، دشمن است.	۶
	بهترین معادل امروزی برای جمله «هر که داد از خویشتن بدهد؛ از داور مستغنی باشد، کدام گزینه است؟ الف) هرکس عدالت و انصاف را در مورد خودش رعایت کند؛ نیاز به داور ندارد. (ب) هرکس که بخشنده باشد از قاضی ثروتمندتر است. (ج) هرکس مواظب رفتارش باشد؛ سروکارش به قاضی و دادگاه نمی افتد. (د) هر که انسان بخشنده ای باشد؛ نیازی به دیگران پیدا نمی کند.	۷
	عبارت «برای من «خواندن» این که شن های ساحل نرم است، بس نیست؛ می خواهم که پاهای برهنه ام آن را حس کنند» بر کدام گزینه تأکید دارد؟ الف) عقل گرایی (ب) تأکید بر تجربه شخصی (ج) توجه به احساس و عاطفه (د) تأکید بر علم اندوزی	۸
	کدام گزینه با عبارت «و تو ناتانائیل، به کسی مانند خواهی بود که برای هدایت خویش در پی نوری می رود که خود به دست دارد.» تناسب دارد؟ الف) گوهری کز صدف کون و مکان بیرون بود طلب از گمشدگان لب دریا می کرد (ب) کفن بر تن تند هر کرم پیله بر آرد آتش از خود هر چناری (ج) سال ها دل طلب جام جم از ما می کرد وان چه خود داشت ز بیگانه تمنا می کرد (د) وصل تو اجل را زسرم دور همی داشت از دولت هجر تو کنون دور نمانده است	۹
	در کدام بیت متمم همراه با دو حرف اضافه نیامده است؟ الف) به سهراب بر تیر باران گرفت چپ و راست جنگ سواران گرفت (ب) چو آمدخروشان به تنگ اندرش بجنیید و برداشت خود از برش (ج) به رستم بر آنکه بیارید تیر تهمتن بدوگفت برخیره خیر (د) فرود آمد از دژ به کردار شیر کمر بر میان، بادپایی به زیر	۱۰

۱۱	در بیت «بدانست سهراب کو دختر است سر و موی او از در افسر است» کدام واژه به معنی «شایسته و سزاوار» است؟ الف) ازدر ب) افسر ج) دختر د) سهراب
۱۲	مفهوم متضاد مصراع دوم بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟ «نباشی بس ایمن به بازوی خویش خوردگاو نادان ز پهلوی خویش» الف) دشمن طاووس آمد پراو ب) ای بسا شه را بکشته فراو ج) و چرا در قفس هیچ کسی کرکس نیست د) خودم کردم که لعنت بر خودم باد
۱۳	ابیات زیر چند جمله است، نهاد جمله اول بیت دوم کدام است؟ همی رفت و سهراب با او به هم بیامد به درگاه دژ، گزدهم در باره بگشاد، گردآفرید تن خسته و بسته، بردژ کشید الف) چهار جمله - گردآفرید ب) پنج جمله - سهراب ج) پنج جمله - گردآفرید د) چهار جمله - گزدهم
۱۴	متضاد مفهوم کنایی «عنان را گران کرد» و او را بخواند در کدام گزینه آمده است؟ الف) عنان را بیچید گردآفرید ب) سپهد عنان ازدها را سپرد ج) عنان و سنان را پر از تاب کرد د) عنان را بیچید و شد سوی کوه
۱۵	واژه «فضل» در کدام گزینه به معنی «سررشته و تخصص» است؟ الف) وزیرملک اهواز مردی اهل بود و فضل داشت از شعر و ادب ج) همانا او را تصور شود که مرا در فضل مرتبه ای است زیادت ب) مرا در آن حال با مردی پارسی که هم از اهل فضل بود آشنایی افتاده بود د) این فصل بدان آوردم تا مردم بدانند به شدتی که از روزگار پیش آید نباید نالید و از فضل و رحمت خدا ناامید نباید شد.
۱۶	با توجه به درس سفر به بصره و متن زیر معنی و مفهوم قسمت مشخص شده چیست؟ «رفتن مناسب ندیدم، رقعهای نوشتیم تا چون بر رقعہ من اطلاع یابد قیاس کند که مرا اهلیت چیست» الف) بفهمد که من اهل کجا هستم ب) بسنجد که چقدر انسان اهل و سربراهی هستم ج) بسنجد و بفهمد که شایستگی من چقدر است د) بفهمد که من چقدر کمک لازم دارم □
۱۷	باتوجه به در «سفر به بصره» معادل امروزی عبارات «شوخ از خود بازکنیم» و «سه ماه بود موی سر باز نکرده بودیم» کدام گزینه است؟ الف) شوخی را کنار بگذاریم - سه ماه بود که کلاه از سرمان بر نداشته بودیم ب) چرک و آلودگی را از تن خود بزداییم - سه ماه بود که موی سر خود را شانه نکرده بودیم. ج) خستگی به در کنیم - سه ماه بود که روسری خود را از سرمان باز نکرده بودیم د) چرک و آلودگی را از بدن خود پاک کنیم - سه ماه بود که موی سر خود را اصلاح نکرده بودیم.
۱۸	در متن «اگر بر هوا پری مگسی باشی، اگر بر آب روی خسی باشی، در پی لقمه نان کرکسی باشی، دل به دست آر تا کسی باشی» نوع سجع کدام است؟ الف) متوازن ب) متوازی و مطرف ج) مطرف د) متوازی
۱۹	واژه های مشخص شده در کدام گزینه درست معنی شده است؟ الف) صد هزاران این چنین اشباه بین (سابه ها، شبح ها) ب) دردکان بودی نگهبان دکان نکته گفتی با همه سوداگران (عاشقان) ج) به سزای عمل ناجوانمردانه اش او را نیز بسمل کردم تا عبرت همگان گردد. (قربانی کردن، کشتن) د) هر دو گون آهو گیا خوردند و آب زین یکی سرگین شد و زان مشک ناب (ماده ای معطر)
۲۰	گونه ای از ادبیات است که بازبانی نرم و لطیف، با استفاده از معانی عمیق و باریک به بیان احساسات شخصی، عاطفی و آرزو ها می پردازد. الف) ادبیات حماسی ب) ادبیات نمایشی ج) ادبیات تعلیمی د) ادبیات غنایی
۲۱	در متن مقابل کدام واژه ها دو به دو با هم سجع درست کرده اند؟ «یوسف را از روی نیکو بندوزندان آمدو از خوی نیکو امر و فرمان آمد» الف) روی - خوی ب) امر - بند ج) زندان - فرمان د) همه موارد
۲۲	نوع جناس در کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟ الف) بگفت از سور کمتر گوی با مور که موران را قناعت خوش تر از سور ب) در دل، عطش عشق خدایی ما راست دیوانه و صلیم و جدایی ما راست ج) وقت است تا برگ سفر بر باره بندیم دل بر عبور از سد خار و خاره بندیم د) حلقه زن خانه به دوش توایم چون در تو، حلقه به گوش توایم (حلقه در این بیت به یک معنی است)

۲۳	جناس های به کار رفته در کدام گزینه با بقیه تفاوت بیشتری دارد؟
	<p>(الف) بهرام که گور می گرفتی همه عمر (ب) نوبهار است در آن کوش که خوش دل باشی (ج) گلاب است گویی به جویش روان (د) ای خدا ای فضل تو حاجت روا</p> <p>دیدی که چگونه گور بهرام گرفت که بسی گل بدمد باز و تو در گل باشی همی شاد گردد زبویش روان با تو یاد هیچ کس نبود روا</p>
۲۴	پیام اصلی داستان «طوطی و بقال» چیست؟
	<p>(الف) خود را با مردان حق همسان نپنداریم. (ب) فریب شباهت های ظاهری را نخوریم. (ج) در انتخاب دوستان خود دقت کنیم (د) قیاس نابجا وقضاوت شتاب زده کار درستی نیست.</p>
۲۵	در ترکیب های زیر به ترتیب چند ترکیب وصفی و چند ترکیب اضافی وجود دارد؟
	<p>«جام عقیق - سرور آزادگان - مسافر دیرین - برترین حماسه - آسمان برین - آن روزها - دورهمی های خانگی» (الف) چهار - سه (ب) شش - یک (ج) دو - پنج (د) پنج - دو</p>
۲۶	در بند زیر به ترتیب چند جمله ساده و مرکب وجود دارد؟
	<p>«دریا متنی نیلگون است که علی آن را می نویسد و مریم هرشب، روی شن ها به انتظار مهدی می نشیند و گل هایی را می چیند که از انگشتان شهیدان می رویند» (الف) شش - دو (ب) پنج - چهار (ج) پنج - دو (د) چهار - سه</p>
۲۷	در متن زیر کدام آرایه ادبی وجود ندارد؟
	<p>«تاریخ روزی، روستای کوچکی را به یاد خواهد آورد که معرکه خوانده می شود. روستایی که با صدرش، با سینه اش از شرافت خاک و کرامت انسان دفاع کرد» (الف) مجاز (ب) حس آمیزی (ج) ایهام (د) تشخیص و استعاره</p>
۲۸	نقش دستوری قسمت های مشخص شده در جمله زیر کدام است؟
	<p>«تو را پاک و پاکیزه و ارجمند و توانا نامیدم» (الف) مسند و معطوف به مسند (ب) نهاد (ج) متمم (د) همه موارد</p>
۲۹	در متن زیر منظور از قسمت های مشخص شده چیست؟
	<p>«تو را جنوب» نامیدم ای که ردای حسین بر دوش داری ای سرخ گل که فداکاری پیشه کردی ای سرزمینی که از خاکت خوشه های گندم می روید و پیامبران بر می خیزند» (الف) جنوب لبنان و فلسطین (ب) امام موسی صدر (ج) مبارزان لبنانی و فلسطینی (د) همه موارد</p>
۳۰	کدام یک از ابیات زیر ردیف دارد؟
	<p>(الف) آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد نیست باد (ب) ای خدا ای فضل تو حاجت روا با تو یاد هیچ کس نبود روا (ج) معشوقه به سامان شد، تا باد چنین بادا کفرش همه ایمان شد، تا باد چنین بادا (د) هیچکدام</p>
۳۱	با توجه به محتوای درس خسرو، از بیت «کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید قضا همی بردش تا به سوی دانه و دام» مفهوم کدام گزینه دریافت نمی شود؟
	<p>(الف) گم کردن خانه و کاشانه خود (ب) تاثیر قضا و قدر بر سرنوشت (ج) بی سرپرستی و بی سرپناهی تو را به سوی سرنوشت بد خواهد کشاند (د) قضا و قدر در کمین کسانی است که تن به سرنوشت سپرده اند و به فکر خود نیستند</p>

۳۲	در کدام گزینه غلط املائی وجود ندارد؟ الف) خروس غالب حرکتی کرد نه مناسب حال درویشان و حریف مغلوب را آن چنان می کوفت که پولاد کوبند آهنگران ب) بر حریف مغلوب که تسلیم اختیار کرده ، مخزول و نالان استرحام می کرد، رحم نیاورد ج) او را نیز بسمل کردم تا عبرت همگان گردد پس هردوان را به سرای بردم و از آنان حلیمی ساختم بس چرب و نرم د) میرزا مسیح خان با دو انگشت خود کرک و پشم سر قلم را با وقار وطمأنینه تمام پاک کرد
۳۳	کدام یک از واژه های مشخص شده استعاره است؟ الف) ستاره ب) خار ج) هر دو د) هیچکدام «ای مسافر دیرین بر روی خار و درد ای چون ستاره ، فروزان»
۳۴	در کدام گزینه قسمت مشخص شده درست معنی نشده است؟ الف) تا آن جا که ممکن است بار بشر را بر دوش گرفتن : (به انسان ها خدمت کردن و کمک کردن) ب) اعمال ما وابسته به ماست، راست است که ما را می سوزاند اما برایمان شکوه و درخشش به ارمغان می آورد . (باعث بزرگی و ارزشمندی ما می شود.) ج) در انتظار خدا بودن یعنی در نیافتن این که او را هم اکنون در وجود خود داری؛ تمایزی میان خدا و خوشبختی قایل مشو (خدا با خوشبختی خیلی فرق دارد.) د) ای سرزمینی کز خاکت خوشه های گندم می روید و پیامبران برمی خیزند. (جنوب لبنان و فلسطین مهد پیامبران ، مبارزان و خیر و برکت است.)
۳۵	کدام بیت ردیف دارد ؟ الف) عشق شوری در نهاد ما نهاد جان ما در بوته سودا نهاد ب) خرامان بشد سوی آب روان چنان چون شده باز جوید روان ج) حمله مان پیدا و ناپیداست باد جان فدای آن که ناپیداست باد د) هیچکدام
۳۶	جمله « ای کاش عظمت در نگاه تو باشد نه در آن چیزی که به آن می نگری ، با کدام گزینه قرابت معنایی دارد؟ الف) چشم ها را باید شست جور دیگر باید دید. ب) خردمند کسی است که از هر چیزی به شگفت درآید ج) خلقت بسیاری از چیزهایی که ما بی تفاوت از کنار آن ها می گذریم بسیار شگفت انگیزند. د) همه موارد
۳۷	متن زیر دارای چند غلط املائی است ؟ گرد و غبار جادها زیاده سبک شده بود و به کمترین نسیمی به هوا برمی خواست . زمین از خشکی ترک برمی داشت؛ گویی می خاست پذیرای آبی بیشتر شود. الف) چهار ب) پنج ج) سه د) یک
۳۸	کدام گزینه حسن تعلیل ندارد؟ الف) زمین از خشکی ترک برمی داشت ؛ گویی می خواست پذیرای آبی بیشتر شود ب) پیاده مرا زان فرستاده طوس که تا اسب بستانم از اشکبوس ج) در فکر آن گودالم که خون تو را مکیده است هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم د) چون بسی ابلیس آدم روی هست پس به هر دستی نشاید داد دست
۳۹	در جمله « جناب سرتیب! این را من از روی طبیعت کشیده ام » نقش دستوری قسمت مشخص شده چیست؟ الف) نهاد ب) منادا ج) شاخص د) مضاف الیه
۴۰	در بیت « ای نام تو بهترین سر آغاز بی نام تو نامه کی کنم باز ، منادا کدام است ؟ الف) تو ب) نام ج) منادا محذوف است د) بهترین سر آغاز
توانا تر آن کس که داناتا تر است	
سر بلند و پیروز باشید	